

Uitgangspuntennotitie bruggen Wergea

Inleiding

De gemeente Boarnsterhim staat voor grote uitgaven als het gaat om het uitvoeren van achterstallig onderhoud aan de bruggen in Wergea. Nu het laatste artikel 12 rapport gereed is en er financiën beschikbaar zijn, kan tot uitvoering worden overgegaan. Het projectbureau bruggen is op 1 januari 2013 van start gegaan en draagt, in verband met de aanstaande herindeling, per 1 januari 2014 de verantwoordelijkheden van de bruggen over aan de vier ontvangende gemeenten. Het projectbureau is verantwoordelijk voor een soepele en transparante overdracht aan deze gemeenten. Daarnaast pakt het projectbureau dit jaar dringende klussen op, zoals de brug over de Rjochte Grou en de bruggen in Wergea.

Voor 3 bruggen in Wergea wordt een studie uitgevoerd naar de toekomst van deze bruggen. Dit betreffen de Grutte Brêge, Fouderingbrêge en de Stringbrêge. In deze studie wordt onderzocht of de bruggen gerenoveerd gaan worden of vervangen worden door een vaste of beweegbare brug. Om hiervoor een goede afweging te maken worden in deze uitgangspuntennotitie de uitgangspunten benoemd en omschreven waaraan de varianten dienen te voldoen. Daarnaast wordt in deze notitie ingegaan op de criteria waarop de verschillende varianten worden afgewogen.

Deze drie bruggen maken in de toekomst onderdeel uit van de gemeente Leeuwarden. Daarom is het van belang dat deze bruggen worden meegenomen in de toekomstvisie brugbediening die de gemeente Boarnsterhim samen met Provincie Fryslân (Friese Merenproject) en de gemeente Leeuwarden ontwikkeld. Centralisering van brugbediening is daarbij een belangrijk item. Wat verder van belang is dat alle drie overheden hebben aangegeven aanzienlijk te moeten bezuinigen op de toekomstige exploitatie en beheer lasten van haar bruggen.

Naast deze drie bruggen wordt ook de brug in de Hillebuorren (Hillebuorsterbrêge) meegenomen in het onderzoek.

Uit de inspectie van Oranjewoud is gebleken dat deze brug met geringe kosten weer is op te knappen tot het gewenste niveau.

Omdat de gemeente een artikel 12 status heeft gehad heeft de gemeente ook moeten kijken naar areaalvermindering om de beheer kosten te drukken. In het kader hiervan is de Hillebuorsterbrêge in aanmerking gekomen om op te heffen. Tijdens het onderzoek wordt bekeken of dit ook wenselijk is. Voor deze brug zijn geen uitgangspunten bepaald en is geen inventarisatie uitgevoerd.

Bij het bepalen van de uitgangspunten is gekeken naar de in het verleden genomen besluiten rondom de bruggen, bestemmingsplannen en de huidige situatie. Daarnaast zijn in Wergea de wensen omtrent de bruggen geïnventariseerd en is contact geweest met de Provincie Fryslân, het Watersportverbond en de Marrekrite. De wensen en eisen van deze partijen zijn meegenomen in deze notitie.

Voordat wordt ingegaan op de uitgangspunten, worden de bruggen eerst kort beschreven samen met de in het verleden genomen besluiten omtrent deze bruggen. Tot slot worden de toetscriteria beschreven waarop de afweging van de bruggen wordt gebaseerd.

Beschrijving bruggen

Om een goed beeld te krijgen van de bruggen wordt hieronder per brug een korte omschrijving gegeven en wordt ingegaan op de historie van de brug. In de bijlagen 1 tot en met 3 bij deze notitie is

verwoordt welke documenten zijn aangetroffen bij de inventarisatie van de bruggen samen met een korte omschrijving wat er in de documenten staat omschreven.

Grutte Brêge

De Grutte Brêge is een ophaalbrug over de Wergeasterfeart in het centrum van Wergea in de Nieuwe Leeuwarderweg. Deze brug is op dit moment de enige brug die beide helften van Wergea met elkaar verbindt over de Wergeasterfeart.

Sinds de aanleg van de Staande Mastroute ten westen van Wergea kan het scheepvaartverkeer nu ook om Wergea heen varen.

In 2007 zijn er plannen geweest om de brug te vervangen door een vaste brug. Dit plan is door de raad terug gedraaid. In 2008 is een bedrag in de brug geïnvesteerd om de brug nog 5 jaar te kunnen bedienen. In deze 5 jaar kon bekeken worden wat het effect van de Staande Mastroute is op het aantal brugopeningen. Deze periode van 5 jaar is nu afgelopen. Daarom wil de gemeente Boarnsterhim dit jaar een afgewogen besluit nemen omtrent de brug.

Uit het inspectierapport van Oranjewoud blijkt dat de brug in slechte staat verkeert. Derhalve ligt de vraag nu voor of de brug beweegbaar blijft of dat de brug vervangen wordt door een vaste (hoog)brug.

Het dorp en het Watersportverbond hebben aangegeven dat vanwege toeristische aspecten en leefbaarheid het wenselijk is dat de brug beweegbaar blijft.

De provincie Fryslan heeft aangegeven dat zij geen specifieke eisen en wensen heeft voor de Grutte Brêge. Volgens de Provincie is de vaarwegklasse ter plaatse van de brug geclassificeerd als DM. Dit houdt in dat de brug minimaal een doorvaarthoogte van 2,6 meter moet hebben en een doorvaartbreedte van 7 meter. Omdat dit gemeentelijk vaarwater betreft zijn deze eisen richtinggevend. Eventuele afwijkingen zullen wel gecommuniceerd moet worden met de provincie.

Marrekrite heeft aangegeven geen beleid te hebben op deze brug en aansluit bij de wensen van de provincie en Friesemerenproject.

In bijlage 1 bij deze notitie is het overzicht weergegeven van de documenten die zijn aangetroffen bij de inventarisatie naar deze burg. Hierin is ook een korte omschrijving gegeven wat is omschreven in deze documenten.

Met de inventarisatie zijn wij tot de onderstaande uitgangspunten gekomen voor de Grutte Brêge. Deze uitgangspunten zijn niet uitputtend maar zijn opgesteld om tot een goede vergelijking te komen van de varianten.

- De minimale variant is het vastlassen van de bestaande brug;
- De doorvaarthoogte voor een nieuwe brug dient minimaal 1,5 meter te bedragen. (Vanwege de beperkte ruimte ter plaatse van de brug wordt voor de studie uitgegaan van een minimale doorvaarthoogte van 1,5 meter. Dit is in afwijking van de genoemde vaarwegklasse op de waterkaart en zal derhalve gecommuniceerd moeten worden met de provincie.)
- De doorvaartbreedte dient minimaal gelijk te zijn aan de bestaande breedte. (De bestaande doorvaartbreedte is 5,8 meter. Vanwege de beperkte ruimte is het niet wenselijk om de doorvaartbreedte te vergroten. Dit is in afwijking van de genoemde vaarwegklasse op de waterkaart maar is in de bestaande situatie ook al het geval. Voor de goede orde dient dit wel gecommuniceerd te worden met de provincie)

- De Nieuwe Leeuwarderweg is een doorgaande route door Wergea geschikt voor al het verkeer;
- De brug dient geschikt te zijn voor invaliden en minder validen;
- Voor de brug dient rekening gehouden te worden met het beschermd dorpsgezicht;
- De verkeerssituatie rondom de brug dient te voldoen aan de normen en richtlijnen voor hulp- en spoeddiensten;
- Bij een bedienbare brug is het eerste uitgangspunt bediening met een brugwachter (zoals bestaand); daarnaast loopt een onderzoek naar het op afstand bedienen van deze brug; de uitkomsten zullen worden betrokken bij de discussie; tot slot zal ook nog aandacht geschonken worden aan de haalbaarheid van mogelijk alternatieven op het gebied van brugbediening zoals de inzet van werklozen;
- De brug dient veilig te zijn voor de gebruikers.

Fouderingbrêge

De Fouderingbrêge was een ophaalbrug. De brug is beschadigd geraakt doordat de brug een beperkte doorrijdbreedte heeft en te breed landbouwverkeer gebruik maakt van de brug. Mede hierdoor heeft de gemeente een breedte en lengte beperking voor verkeer op de brug ingesteld en is de bovenbouw van de brug verwijderd. De bovenbouw verkeert in slechte staat. Door het verwijderen van de bovenbouw is de brug op dit moment niet te bedienen.

De andere reden om een lengtebeperking op de brug in te stellen is dat te lang verkeer niet over de brug past en daardoor moet keren in de smalle straten achter de brug. Dit leverde een onveilige en onwenselijke situatie op.

Vrijwilligers in het dorp zijn bezig met het renoveren van de bovenbouw en de bediening van de brug zodat deze in de toekomst weer beweegbaar wordt. De gemeente heeft aan deze mensen aangegeven dat ze beter kunnen wachten met het renoveren totdat er meer duidelijk is omtrent deze brug. In de te verrichten studie dient meer duidelijkheid te komen omtrent deze brug.

Het dorp en het watersportverbond hebben aangegeven dat het wenselijk is om de Fouderingbrêge beweegbaar te houden. Hiermee ontstaat een vaarroute van de Wergeasterfeart naar De Foundering. Daarnaast hebben de mensen die tussen de Kooistrawei en de Hillebuorren wonen nu een ligplek achter hun huis. Deze ligplek wordt onbruikbaar wanneer de Fouderingbrêge vast wordt. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de watergang naar de Hillebuorsterbrêge op dit moment te smal en ondiep is. Hierbij dient opgemerkt te worden dat in het verlengde van de Foundering voor de aansluiting met het Prinses Margrietkanaal nog een vaste brug aanwezig is met een doorvaarhoogte van 2,5 meter en een doorvaarbreedte van 4,4 meter.

De provincie Fryslân heeft aangegeven dat zij geen specifieke eisen en wensen heeft voor de Fouderingbrêge. Volgens de Provincie is de vaarwegklasse ter plaatse van de brug geclassificeerd als E. Dit houdt in dat de brug minimaal een doorvaarhoogte van 1,5 meter moet hebben en een doorvaartbreedte van 5 meter. Omdat dit gemeentelijk vaarwater betreft zijn deze eisen richtinggevend. Eventuele afwijkingen zullen wel gecommuniceerd moeten worden met de provincie.

De Marrekrite heeft aangegeven geen beleid te hebben op deze brug en aansluit bij de wensen van de provincie en Friesemerenproject.

In bijlage 2 bij deze notitie is het overzicht weergegeven van de documenten die zijn aangetroffen bij de inventarisatie naar deze burg. Hierin is ook een korte omschrijving gegeven wat is omschreven in deze documenten.

Met de inventarisatie zijn wij tot de onderstaande uitgangspunten gekomen voor de Fouderingbrêge. Deze uitgangspunten zijn niet uitputtend maar zijn opgesteld om tot een goede vergelijking te komen van de varianten.

- De minimale variant is het vastlassen van de bestaande brug;
- De doorvaarthoogte voor een nieuwe brug dient minimaal 1,5 meter te bedragen;
- De doorvaartbreedte voor een nieuwe brug dient minimaal 5 meter te bedragen;
- Uit het onderzoek moet blijken wat de gewenste breedte van het brugdek wordt en voor welk verkeer de brug geschikt moet zijn (in het geval van een nieuwe brug);
- Voor de brug dient rekening gehouden te worden met het beschermd dorpsgezicht;
- De brug dient veilig te zijn voor de gebruikers.

Stringbrêge

De Stringbrêge is een brug die gepland staat tussen de nieuwbouwwijk Grut Palma en de Hillebuoren over de Wergeasterfeart. In de exploitatie van Grut Palma is rekening gehouden met de aanleg van een beweegbare fiets- voetgangersbrug. Hiervoor is ook ruimte geboden in het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan van Grut Palma. Wel speelt dat op dit moment de exploitatie van Grut Palma niet kostendekkend is.

Individuele burgers tussen de beoogde Stringbrêge en de Grutte Brêge en het watersportverbond hebben aangegeven dat het wenselijk is om de Stringbrêge beweegbaar te maken of anders geen brug aan te leggen. Hierdoor blijven de bewoners van de Hillebuorren een open vaarverbinding houden en kunnen passanten nog door Wergea varen. Wanneer zowel de Grutte Brêge als de Stringbrêge een vaste brug worden heeft dit gevolgen voor de mensen die aan de Hillebuorren wonen met een ligplaats achter het huis. Deze bewoners kunnen dan niet meer elk type boot achter het huis leggen. Voor een aantal bewoners zal dit reden zijn om schade te gaan claimen (ca. 15 bewoners).

De bewoners van Grut Palma wensen dat er wel een brug komt, zodat er een snelle verbinding komt met het centrum van Wergea en de openbare voorzieningen.

De provincie Fryslân heeft aangegeven dat zij geen specifieke eisen en wensen heeft voor de Stringbrêge. Volgens de Provincie is de vaarwegklasse ter plaatse van de brug geclassificeerd als CZM. Dit houdt in dat de brug minimaal een doorvaarthoogte van 12 meter moet hebben en een doorvaartbreedte van 7,5 meter . Omdat dit gemeentelijk vaarwater betreft zijn deze eisen richtinggevend. Eventuele afwijkingen zullen wel gecommuniceerd moet worden met de provincie.

De Marrekrite heeft aangegeven geen beleid te hebben op deze brug en aansluit bij de wensen van de provincie en Friesemerproject.

In bijlage 3 bij deze notitie is het overzicht weergegeven van de documenten die zijn aangetroffen bij de inventarisatie naar deze burg. Hierin is ook een korte omschrijving gegeven wat is omschreven in deze documenten.

Met de inventarisatie zijn wij tot de onderstaande uitgangspunten gekomen voor de Stringbrêge. Deze uitgangspunten zijn niet uitputtend maar zijn opgesteld om tot een goede vergelijking te komen van de varianten.

- De minimale variant is geen brug;
- Een nieuwe brug dient een beweegbare brug van staal en hout te zijn (komt uit het beeldkwaliteitsplan);
- Maximale bouwhoogte bedraagt 3 meter (kan alleen met vrijstelling bestemmingsplan);
- Vrije doorvaarthoogte dient 12,5 meter te bedragen;
- Doorvaartbreedte dient 7,5 meter te bedragen;
- Een nieuwe brug dient een ophaalbrug te worden (dit is conform het beeldkwaliteitsplan maar in tegenspraak met de maximale bouwhoogte van 3 meter conform het bestemmingsplan. Aandachtspunt hierbij is dat hiervoor dan een bestemmingsplanwijziging procedure voor doorlopen moet worden)
- Een nieuwe brug dient enkel geschikt te zijn voor fietsers en voetgangers;
- Bij de aansluiting van een nieuwe brug met de Hillebuorren dienen verkeersremmende maatregelen getroffen te worden voor de fietsers;
- Voor de bediening bij een beweegbare brug uitgaan van een bediening middels een drukknop o.i.d.;
- De brug dient veilig te zijn voor de gebruikers.

Toetsingscriteria

De bruggen worden ten opzichte van elkaar en in samenhang beoordeeld op de onderstaande criteria:

- Recreatie en toerisme;
- Hoeveelheid doorvaarten;
- Vormgeving;
- Bereikbaarheid;
- Veiligheid/aansprakelijkheid.

In de onderstaande paragrafen wordt per criteria toegelicht waarop de beoordeling wordt gebaseerd.

Naast deze criteria is er ook nog het aspect geld. Het geld aspect wordt meegenomen in de uiteindelijke advisering en besluitvorming omtrent de bruggen.

Daarvoor wordt bij het aspect geld de volgende zaken inzichtelijk gemaakt:

- Investeringskosten; op basis van de artikel 12 status van de gemeente Boarnsterhim is geld beschikbaar gesteld voor achterstallig onderhoud bruggen; per brug is bepaald hoeveel er beschikbaar is; uitgangspunt is dat herstel, vernieuwing of omvorming past binnen de beschikbare middelen;
- Beheer- en onderhoudskosten; voor de periode tot 2022 is er een inschatting gemaakt van de onderhoudskosten van de bruggen; op basis van deze kosteninschatting en de gemiddelde onderhoudskosten voor beweegbare bruggen in Leeuwarden zal inzichtelijk gemaakt worden wat een redelijk en haalbaar onderhoudsniveau per brug is;
- Exploitatiekosten; op dit moment bedragen de exploitatiekosten ca. € 50.000 per jaar; uitgangspunt is dat de exploitatiekosten worden verminderd. De gemeente Leeuwarden heeft de opdracht om met ingang van 1-1-2015 voor het gehele Leeuwarder areaal een bezuiniging van 20% te realiseren op exploitatiekosten.
- Eventuele claims; er zijn oplossingen denkbaar waarbij afgeweken wordt van huidig beleid, in dat geval wordt bekeken wat de risico's zijn en welke financiële gevolgen dit mogelijk heeft

Recreatie en toerisme

Hieronder worden de volgende punten afgewogen:

- Het effect van de brugvariant en op het recreatieve vaarverkeer door het dorp en het bijbehorende toerisme.
- Het economische effect van het toerisme voor het dorp.
- De leefbaarheid in het dorp door toerisme. Hierbij worden de bruggen wel in samenhang bekeken.

Hoeveelheid doorvaarten

Hieronder worden de volgende punt afgewogen:

- Een inschatting wordt gemaakt van het aantal doorvaarten ter plaatse van de bruggen en het effect hierop van de verschillende brugvarianten. Zo ver mogelijk wordt hier onderscheid gemaakt in verschillende scheepstypen.
- Een inschatting van het aantal doorvaarten met plaatselijke brugbediening of op afstand bedienen van de bruggen.

- De kosten inzichtelijk maken per brugbediening. Hiermee kan ingeschat worden of de investering realistisch is.

Vormgeving / beschermd dorpsgezicht

Hieronder worden de volgende punt afgewogen:

- Alle bruggen vallen binnen het beschermd dorpsgezicht. Met dit criterium wordt gekeken welke variant het beste binnen het beschermd dorpsgezicht past.
- Ruimtelijke inpassing wordt meegewogen om de effecten op de omgeving inzichtelijk te maken per brugvariant
- Cultuurhistorische/monumentale waarde van de bestaande brug wordt meegewogen om te zien in hoeverre een variant schade toebrengt aan de cultuurhistorische/monumentale waarde van de brug en omgeving.

Bereikbaarheid

Hieronder worden de volgende punt afgewogen:

- Bereikbaarheid wegverkeer (verschillende doelgroepen). Met dit criterium wordt de bereikbaarheid van de omliggende omgeving, scholen winkels en sportvelden per variant afgewogen voor verschillende doelgroepen. Onder doelgroepen wordt hierbij verstaan: Autoverkeer, fietsverkeer, voetgangers, invaliden, hulp- en spoeddiensten, vrachtverkeer, landbouwverkeer e.d.
- Bereikbaarheid vaarverkeer. Met dit criterium wordt de bereikbaarheid van het dorp voor het vaarverkeer afgewogen per variant. Hierbij dienen de bruggen ook in samenhang bekeken te worden.
- Alternatieve routes. Hiermee wordt afgewogen of er ook alternatieve routes mogelijk zijn wanneer er voor een variant gekozen wordt.

Veiligheid/Aansprakelijkheid

Hieronder worden de volgende punt afgewogen:

- Hiermee wordt de veiligheid en aansprakelijkheid voor het bedienen van de bruggen afgewogen. Dit dient in samenhang van alle bruggen samen afgewogen te worden.

Bijlage 1: Overzicht reeds genomen besluiten Grutte Brêge

Grutte Brêge

Brondocumenten	
nr	omschrijving
B1	Convenant staande masten route van 24-4-1996
B2	Overeenkomst staande masten route van 23-12-1999
B3	Reactienota inspraak bestemmingsplan Wergea-West fase 1 en 2 (Grut Palma) van 24-10-2005
B4	Bestemmingsplan Wergea-kom van 9 juni 2006
B5	Collegevoorstel van 30-10-2007 en raadsvoorstel van 06-11-2007 voor vervangen Grutte Brêge door een vaste brug.
B6	Collegevoorstel van 25-04-2008 en raadsvoorstel van 27-05-2008 voor gedeeltelijke renovatie van de Grutte Brêge
B7	Brief gem Boarnsterhim 31-03-2009 aan W. Martens
B8	Brief PB Wergea 18-12-2009 aan wethouder Jager
B9	E-mail PB wergea 21-12-2009 aan wethouder Jager
B10	Brief van de gemeente Boarnsterhim aan de provincie Fryslan van 12-2-2010

Gemaakte afspraken/raadbesluiten

- Op 24-4-1996 is een convenant ondertekend tussen de provincie Fryslan, Gemeente Boarnsterhim en de gemeente Leeuwarden voor het aanleggen van een staande Masten route tussen Grouw en Leeuwarden. In dit convenant staan o.a. de volgende punten omschreven over de omleiding bij Wergea. Dit is niet uitputtend, maar de belangrijkste passages zijn eruit gehaald: [Brondocument B1]
 - 1.2:

De technische kwaliteit van de staande-mast-route is bepaald door het in 1985 vastgestelde provinciaal Vaarwegenplan en de criteria van de Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland (BRTN). De kwaliteitseisen maken een omleiding in de bestaande vaarroute ter plaatse van Wergea noodzakelijk. De bestaande vaarverbinding door Wergea wordt gehandhaafd en verbeterd.
 - 1.3:

Voor de totstandkoming en/of het waarborgen van de technische en recreatieve kwaliteit van de route zijn de volgende aan het vaarwatergebonden projecten van belang:

 - Omleiding Boarne bij Nes/Akkrum;
 - Aansluiting Wergeasterfeart/De Meer op het Prinses Margriet-kanaal bij Grou;
 - Bediening Tútsebrêge;
 - Uitdiepen Wergeasterfeart;
 - Omleiding vaarroute Wergea;
 - Onder water zetten Hempensemeerpolder;
 - Hoge vaste brug A31;
 - vaarroute door nieuwbouwwijk Hempens-Teerns.
 - 2.1:

Overeenkomstig de doelstellingen van deze overeenkomst gaan de partijen gezamenlijk een inspanningsverplichting aan om te komen tot uitvoering van de in artikel 1.3 genoemde vaarweg gebonden projecten.

Dit laat de formele bevoegdheden van een partij en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering per individueel project, nader aangegeven in de artikelen 2.2 t/m 2.9, onverlet.

- 2.5:
De Wergeasterfeart wordt op een diepte gebracht conform de in 1990 vastgestelde Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland (BRTN). Bij de provincie berust het initiatief tot eventuele uitvoering van het project. Voorgenomen jaar van uitvoering: 1998/1999.
- 2.6:
De nauwe doorvaart bij Wergea is ongeschikt voor grote boten en voor een toenemende intensiteit van het vaar- en wegverkeer. Een westelijke of oostelijke omleiding van de vaarroute ter plaatse van Wergea is noodzakelijk. De plaatskeuze van de hoge brug in de Wâldwei en de in de streekplanuitwerking Blauwe Zone geboden ruimte voor eventuele functieverandering van de Hempensermeeperolder vormen de voor de tracékeuze bepalende factoren.
Bij de gemeente Boarnsterhim berust het initiatief tot eventuele uitvoering van het project. Voorgenomen jaar van uitvoering: 1999.
- Naar aanleiding van dit convenant is een overeenkomst getekend op 23-12-1999 tussen de provincie Fryslan, gemeente Boarnsterhim en de gemeente Leeuwarden voor het uitvoeren van de staande masten route. In deze overeenkomst staan de volgende punten omschreven over de omleiding bij Wergea. Dit is niet uitputtend, maar de belangrijkste passages zijn eruit gehaald. Met het ondertekenen van deze overeenkomst is de convenant uit 1996 beëindigd: [Brondocument B2]
 - 1.1:
Partijen zullen een volwaardige staandemastroute voor de recreatievaart tussen grou en Leeuwarden realiseren, zoals uitgewerkt in het technisch plan, opgesteld door Arcadis Heidemij Advies B.V. d.d. 10 september 1998. Het technisch plan met de daarbij horende overzichten van procedures, vergunningen en termijnen is als bijlage 1 bij de overeenkomst gevoegd en maakt er onlosmakelijk deel van uit.
N.B.
In bijlage 1 staat niks vermeld over de Wergeasterfeart in het centrum van Wergea. Deze vaarroute is ook niet gemarkeerd op de bijgeleverde kaart.
 - 3.3.b:
Het provinciaal eigendom, beheer en onderhoud van de bestaande vaarweg van de Wergeasterfeart door het centrum van Wergea, gelegen tussen beide beginpunten van de omleiding Wergea, op het moment van de oplevering van de omleiding Wergea, wordt overgedragen aan de gemeente Boarnsterhim, indien aan het bepaalde in artikel 3.4 is voldaan.
 - 3.4:
De provincie en de gemeente Leeuwarden, respectievelijk de provincie en de gemeente Boarnsterhim, komen overeen dat zij zich tot het uiterste zullen inspannen om uiterlijk één jaar na de ondertekening van de overeenkomst over de condities ten aanzien van de in artikelen 3.2 en 3.3 genoemde overdracht van het eigendom, beheer en onderhoud van de bestaande vaarwegen nadere afspraken te maken.
- In de brief van de gemeente Boarnsterhim aan de provincie Fryslan van 12 februari 2010 geeft de gemeente aan akkoord te zijn met de uitruil van verschillende vaarwegen met een gesloten beurs indien de ondieptes in de Wergeasterfeart door de provincie worden weggehaald. [Brondocument B10]
- Het college en raadsvoorstel van 30-10-2007 en 06-11-2007 voor het vervangen van de Grutte Brêge door een vaste boogbrug is niet akkoord bevonden en moest herschreven worden. [Brondocument B5]

- Op 27 mei 2008 is de raad akkoord gegaan met een gedeeltelijke renovatie van de Grutte Brêge om de brug nog 5 jaar te kunnen bedienen. Hiermee kon bepaald worden wat het effect is van de nieuwe staande masten route op de noodzaak van een beweegbare Grutte Brêge. [Brondocument B6]
- In de brief van de gemeente Boarnsterhim van 31 maart 2009 aan de heer W. Martens wordt aangegeven dat met het Plaatselijk belang is afgesproken dat in een periode van 5 jaar wordt gezien of de brug beweegbaar moet blijven of niet. Het plaatselijk belang zou hiertoe een voorstel doen op welke criteria dit getoetst gaat worden. Dit voorstel heeft het plaatselijk belang ook gedaan in brondocument B8. [Brondocument B7]
- In de brief van het Plaatselijk Belang Wergea van 18 december 2012 aan wethouder Jager geeft het plaatselijk belang aan het redelijk te vinden dat de Grutte Brêge beweegbaar blijft bij 3000 vaarbeweging door het centrum. Dit is in overleg gebeurt met de belangengroepen Wergeaster Water Sport Vereniging, Wergea Oerein, Toeristisch Wergea en de actiegroep Wergea bliuwt Brêgebidder. In deze brief vraagt het plaatselijk belang dan wel om de Wergeasterfeart uit te baggeren.[Brondocument B8]
- In de mail van 21-12-2009 wordt gesproken over een toezegging van de gemeente en Provincie van 2005 en een convenant van 1996. Hierin is aangegeven dat de vaart in het dorp na gereedkomen van de staandemastenroute wordt opgewaardeerd. Daarnaast zijn er tijdens vergaderingen ook toezeggingen gedaan dat het PB zicht geen zorgen hoeft te maken om de brug. [Brondocument B9].

Bestemmingsplan

- Waarden welke voor het beschermd dorpsgezicht van belang zijn, zie blz. 15. [brondocument B4]
- Deze brug ligt binnen het grensgebied voor het beschermd dorpsgezicht, zie blz. 16. [brondocument B4]
- Het beleid is gericht op handhaving van de bestaande waterstructuur. Met name in het centrum van het dorp zullen passantenplaatsen moeten worden gecreëerd, zodat watersporters het dorp kunnen bezoeken. Voor erven grenzend aan het water is maximaal 1 ligplaats per erf toegestaan. Voor het overige wordt in het plangebied niet in vaste ligplaatsen langs de oevers voorzien, zie blz. 53. [Brondocument B4]
- Afgezien van de Leeuwarderweg en de Kerkbuurt, is in het hele plangebied de verkeersfunctie ondergeschikt aan de verblijfsfunctie. Alle wegen, alsmede aangrenzende parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen, openbare nutsvoorzieningen en tuinen en erven zijn daarom aangeduid als “verkeers- en verblijfsdoeleinden”. Hierdoor is bij kleine wijzigingen in het verloop van wegen en paden geen bestemmingsplanherziening noodzakelijk. De bestaande situatie is maatgevend. In de beschrijving in hoofdlijnen is bepaald dat aanpassing van het straatprofiel en de inrichting van gebieden alleen mogelijk is nadat aanwonende en andere belanghebbenden zijn gehoord. Daarbij gelden de bepalingen uit de gemeentelijke Inspraakverordening, zie blz. 61. [brondocument B4]
- Zin van artikel 38 monumentenwet. De commissie stelt dat de brug over de Wergeasterfeart een belangrijk ruimtelijk- en structurelement in het dorpsgezicht vormt. De commissie geeft aan dat het wenselijk is deze brug van een afzonderlijke aanduiding te voorzien, zie blz. 71. [brondocument B4]
- Ten aanzien van de bruggen over de Wergeasterfeart zijn Burgemeester en Wethouders bevoegd nader eisen te stellen aan de plaats, hoogte en het materiaalgebruik. Het ontwerp van de brug dient in relatie te staan tot de plek, het bebouwingsbeeld en de functie van de weg en het vaarwater, zie blz. 12. van Artikel 2. [brondocument B4]
- De bestemming omvat zowel de rijbaan met bruggen als parkeerstroken, bermen, bermsloten en voet- en fietspaden. In de bestemming zijn de bij het wegverkeer gebruikelijke voorzieningen, zoals bermbeplanting, bushaltes e.d. inbegrepen.

Daar waar de gemeente herinrichting overweegt, worden aanwonende en andere belanghebbende vooraf in de gelegenheid gesteld in te spreken. De bepalingen uit de gemeentelijke inspraakverordening zijn daarbij van toepassing, zie blz. 12 van artikel 10. [brondocument B4]

- In de inspraakprocedure van Bestemmingsplan Wergea West fase 1 en 2 is de onderstaande opmerking en reactie geplaatst. [Brondocument B3]

14.E; Opmerking

De brug over de Wergeasterfeart zal veel watersporters dwarsbomen. De Staande Mastroute wordt een snelweg voor de pleziervaart tussen Zuiderburen en het Pikmeer. Om aantrekkelijk te blijven voor bezoekers moet de vaart zo onbelemmerd mogelijk doorgang blijven bieden aan het centrum van Wergea.

14.E; Reactie

Het versterken van de recreatieve en toeristische functie van Wergea is iets wat de gemeente Boarnsterhim juist wil stimuleren. Met het ontwikkelen van de Staande Mastroute wordt de recreatieve functie langs Wergea versterkt. Dit kan een "spin-off" creëren in Wergea. De gemeente is zich bewust van het belang van water, zowel voor recreatie, woongenot als dorpskarakteristiek in een dorp als Wergea. De gemeente is niet van zins het water in Wergea onbevaarbaar te maken door vaste bruggen aan te leggen. Doordat de brug over de Wergasterfeart een lichte brug is (enkel bestemd voor langzaam verkeer), zal het slechts een licht obstakel vormen voor bezoekers en bewoners van Wergea met een boot. De gemeente onderzoekt de mogelijkheid om de brug te voorzien van een zelfbedieningssysteem. De brug zal gerealiseerd worden in een vorm die is afgestemd op het karakter binnen het beschermde dorpsgezicht.

27.F; Opmerking

PBW ziet de noodzaak voor een beweegbare fiets- en voetbrug om een goede verbinding tussen het dorp en de nieuwe wijk te waarborgen. Zij benadrukken het belang van een brugontwerp dat past bij het beschermd dorpsgezicht.

27.F; Reactie

De beoogde brug zal beweegbaar worden, omdat de brug in het centrum van Wergea ook beweegbaar is en blijft. De brug zal de vorm krijgen van een (klassieke ophaalbrug). Het spreekt voor zich dat het ontwerp passend dient te zijn bij het beschermde dorpsgezicht van Wergea. Verder wordt verwezen naar de reactie als gegeven bij 2, opmerking D.

conclusie:

Zolang deze reactie voor het beweegbaar blijven van de brug in het centrum (Grutte Brêge) niet expliciet is meegenomen in het bestemmingsplan of in het beeldkwaliteitsplan heeft deze uitspraak geen juridische waarde.

Bijlage 2: Overzicht reeds genomen besluiten Fouderingbrêge

Fouderingbrêge

Brondocumenten	
nr	Omschrijving
K1	Koningklijk besluit 23 augustus 1951 dat de Fouderingbrêge beweegbaar moet blijven.
K2	Collegevoorstel van 23 juni 2009 om een breedte en lengte beperking op de Fouderingbrêge aan te brengen.
K3	Brief van Wetterskip Fryslân van 8 juli 2009 aan de gemeente Boarnsterhim waarin gesteld wordt dat de Fouderingbrêge in slechte staat verkeert.
K4	Bezwaarschrift van 19 augustus 2009 op de beslissing om een lengte en breedte beperking op de Fouderingbrêge en Nieuweweg.
K5	Brief van belanghebbenden van 17 november 2009 aan de gemeente Boarnsterhim
K6	Brief van mevrouw Meinderts aan de raadsleden. Datum is onbekend
K7	Brief van Wetterskip Fryslân van 17 november 2009 aan de gemeente Boarnsterhim waarin de inspectieresultaten worden verwoord.
K8	Brief van gemeente Boarnsterhim van 14 december 2009 aan de direct omwonende van de Fouderingbrêge .
K9	Mail van bewoner aan de gemeente Boarnsterhim van 16 december 2009 met bezwaar tegen het niet meer bedienbaar zijn van de Fouderingbrêge.
K10	Brief van bewoners aan de gemeente Boarnsterhim van 22 december 2009 met bezwaar tegen het niet meer bedienbaar zijn van de Fouderingbrêge.
K11	Brief van de gemeente Boarnsterhim aan bezwaarmakers van de breedte beperking van 6 april 2010.
K12	Brief van de gemeente Boarnsterhim aan direct omwonende van de Fouderingbrêge van 13 juli 2010 waarin wordt geïnformeerd over de voortgang van de werkzaamheden.
K13	Offerte van Stork aan de gemeente Boarnsterhim van 3 augustus 2010 voor diverse aanpassingen aan de Fouderingbrêge inclusief opdrachtbevestiging van de gemeente boarnsterhim van 16 augustus 2010.
K14	Brief van de gemeente Boarnsterhim aan de bezwaarmakers van de lengte en breedte beperking van 15 juli 2011.
K15	Brief van de gemeente aan de vrijwilligers die de bovenbouw van de brug opknappen van 26 april 2012. Hierin wordt aan de vrijwilligers verzocht om de werkzaamheden te staken omdat de gemeente nog niet weet wat ze met de brug gaan doen.

Gemaakte afspraken/raadbesluiten

- In het Koningklijk besluit van 1951 is aangegeven dat de brug in de Kooistrwei (Fouderingbrêge) beweegbaar moet blijven. Belanghebbenden hebben bezwaar aangetekend tegen het besluit van de provincie om een vaste brug of duiker in de Kooistrawei aan te brengen. Dit bezwaar is gegrond verklaard omdat de boeren achter de Kooistrawei alleen via het water bereikbaar zijn voor transport van goederen en vee. Dit gerechtelijk besluit dient wel gelezen te worden in de huidige tijdsgeschiedenis. De boeren zijn nu niet meer afhankelijk van het transport over deze waterweg. Derhalve kan gesteld dat aan dit besluit nu geen rechten meer ontleend kunnen worden.
- In het college voorstel van 23 juni 2009 wordt voorgesteld om een breedte van 2,5 meter en een lengtebeperking van 10 meter op de Fouderingbrêge en de Nieuwe Weg aan te brengen.

De brug wordt namelijk vaak aangereden door te breed verkeer en de Nieuwe Weg wordt vaak gestremd door de lang vrachtverkeer welke de bochten niet kunnen halen. Het college is hiermee akkoord gegaan. [Brondocument K2]

- In de brief van het Wetterskip Fryslân aan de gemeente Boarnsterhim van 8 juli 2009 wordt gesteld dat de brug in slechte staat verkeerd en dat er sprake is van een gevaarlijke situatie. Het Wetterskip wil geen onderhoud meer uitvoeren aan de brug tot dat middels nader onderzoek en berekeningen is aangetoond dat de brug veilig is. [Brondocument K3]
- In het bezwaarschrift van 19 augustus 2009 wordt bezwaar gemaakt tegen de breedte beperking en wordt gesteld dat alleen een lengte beperking volstaat om te voorkomen dat vrachtwagens de weg stremmen. [Brondocument K4]
- In de brief van 17 november 2009 van belanghebbenden aan de gemeente Boarnsterhim wordt gevraagd om wat te doen aan de breedtebeperking van de Fouderingbrêge. Gevraagd wordt of om de bestaande brug te verbreden of een nieuwe bredere brug aan te leggen. Wanneer een nieuwe brug wordt aangelegd kan deze het beste verschoven worden om de problematiek met betrekking tot de S-bocht in de Nieuwe Weg aan te passen. [Brondocument K5]
- In de brief van mevrouw Meinderts staan interessante details van het huidige gebruik en het verleden van de brug; [Brondocument K6]
 - De Kooistra brug is in 1958 vervangen door de huidige brug;
 - In de jaren 70 is het val vervangen door het huidige val om zwaarder verkeer op de brug mogelijk te maken. Hierbij is de bovenbouw aangepast;
 - Breedte tussen de hameistijlen is nu 3,05m;
 - Breedte tussen de hangkettingen is nu 2,95 m;
 - per jaar passeren ca. 200 boten de brug;
 - Beschadigingen aan de brug wordt veroorzaakt door te breed landbouwverkeer;
 - Landbouwers willen de breedte beperking oprekken naar 2,8 meter.
- In de brief van het Wetterskip Fryslân aan de gemeente Boarnsterhim van 17 november 2009 worden de inspectieresultaten van de Fouderingbrêge weergegeven. Daarnaast wordt in deze brief gerefereerd naar de eerdere inspectieresultaten van 2003. De schadebeelden die in 2003 zijn aangetroffen zijn in 2009 nog niet verholpen. Het voorstel is om de bovenbouw direct te verwijderen en aan te passen. Daarnaast wordt aangegeven dat het val de huidige aslasten waarschijnlijk niet kan dragen. De onderbouw verkeert nog wel in goede staat. [Brondocument K7]
- In de brief van de gemeente Boarnsterhim aan de direct omwonende van de Fouderingbrêge van 14 december 2009 wordt aangegeven dat de bovenbouw van de brug wordt verwijderd waardoor deze brug niet meer bedienbaar is. [Brondocument K8]
- In de mail van een bewoner aan de gemeente Boarnsterhim van 16 december 2009 wordt bezwaar gemaakt tegen het niet meer bedienbaar zijn van de Fouderingbrêge. Het niet bedienbaar zijn op het moment van het schrijven van de mail is geen probleem maar tijdens het aanbreken van het nieuwe vaarseizoen wel. De boot van de bewoner is namelijk te breed om door de Hillebuorsterbrêge te gaan en heeft als enige uitweg de Fouderingbrêge. Wanneer deze brug ook in het nieuwe vaarseizoen gestremd is, dient de bewoner een nieuwe ligplek te zoeken en wil deze kosten verhalen op de gemeente. [Brondocument K9]
- In de brief van bewoners aan de gemeente van 22 december 2009 wordt bezwaar gemaakt tegen het niet meer bedienbaar zijn van de Fouderingbrêge. Hierin wordt gesteld dat dit effect heeft voor veel mensen. Daarnaast zal er ook sprake zijn van waarde daling van de woningen. In de brief wordt gevraagd om samen met de bewoners en plaatselijk belang naar oplossingen te zoeken. [Brondocument K10]
- In de brief van de gemeente Boarnsterhim aan bezwaarmakers van de breedte en lengte beperking op de Fouderingbrêge van 6 april 2010 wordt gesteld dat de lengtebeperking gehandhaafd blijft en dat de breedte beperking naar 2,8 meter gaat. Hierbij wordt een

fysieke breedtebeperking op 2,9 meter aangebracht. Bewoners kunnen een ontheffing aanvragen voor de lengtebeperking. Deze ontheffing is geldig tot en met 1 januari 2013. Daarnaast wordt gesteld dat de bovenbouw wordt gerepareerd en weer wordt terug geplaatst. Hierbij wordt de breedte van het val niet aangepast. [Brondocument K11]

- In de brief van de gemeente Boarnsterhim aan de direct omwonenden van de Fouderingbrêge van 13 juli 2010 wordt informatie verstrekt over de voortgang van de werkzaamheden aan de brug. In deze brief wordt gesteld: [Brondocument K12]
 - Dat de brug met behulp van vrijwilligers weer wordt opgeknapt waarna de brug weer bedienbaar is;
 - Dat verwacht wordt dat de bovenbouw in het najaar gereed is om terug te plaatsen;
 - Bewoners kunnen hun boot afmeren aan een tijdelijke alternatieve ligplaats aan de oever van de Foudering;
 - Zodra de brug weer bedienbaar is wordt de tijdelijke ligplaats aan de Foudering weer verwijderd en dienen de bewoners de boten weer achter hun huis aan te leggen;
- Op 3 augustus 2010 is door Strok een offerte ingediend bij de gemeente Boarnsterhim voor diverse aanpassingen aan de Fouderingbrêge ter waarde van € 10.710,00. Op 16 augustus 2010 is door de gemeente opdracht verstrekt om deze werkzaamheden uit te voeren. [brondocument K13]
- In de brief van de gemeente Boarnsterhim aan de bezwaarmakers van de lengte en breedte beperking op de Fouderingbrêge wordt gevraagd om het bezwaar in te trekken. Er is bezwaar aangetekend omdat de mensen legekosten moeten betalen voor de ontheffing aanvraag. De gemeente heeft dit bezwaar afgewezen omdat al tegemoet is gekomen dat de ontheffing geldig is tot 1 januari 2014 en er maar voor 1 jaar leges betaald hoeven te worden. Normaalgesproken dienen hier per jaar legekosten over betaald te worden. [brondocument K14]
- In de brief van 26 april 2012 vraagt de gemeente Boarnsterhim aan de vrijwilligers die de bovenbouw van de Fouderingbrêge aanpassen om de werkzaamheden eerst te staken. Door constructief onderzoek is namelijk gebleken dat de brug niet meer voldoet aan een aantal eisen. Om te voorkomen dat de vrijwilligers nu werkzaamheden gaan uitvoeren die later misschien teniet gedaan worden verzoekt de gemeente om de werkzaamheden eerst te staken. [brondocument K15]

Bijlage 3: Overzicht reeds genomen besluiten Stringbrêge

Stringbrêge

Brondocumenten	
nr	Omschrijving
S1	Bestemmingsplan Wergea-West fase 1 en 2 (Grut Palma) van 24-10-2005
S2	Reactienota inspraak bestemmingsplan Wergea-West fase 1 en 2 (Grut Palma) van 24-10-2005
S3	Beeldkwaliteitsplan Grut Palm van 2-3-2006
S4	Memo van J. Brouwer aan N. de Visser-de Vries over het afwijken op het bestemmingsplan van 20 april 2009.
S5	Verslag en presentatie projectgroep Stringbrêge van 19 mei 2009.
S6	Programma van eisen ontwerp fiets- voetgangersverbinding over de Wergeasterfeart tussen Grut Palma en de Hillebuorren te Wergea van 22 juni 2009.
S7	Collegevoorstel voor het vaststellen van het programma van eisen en het verlenen van een opdracht aan een architect/ ontwerper voor een voorontwerp van de Stringbrêge van 17 september 2009.
S8	Brief van gemeente Boarnsterhim aan de bewoners van Grut Palma van 19 oktober 2010.

Gemaakte afspraken/raadsbesluiten

- In de memo over het afwijken op het bestemmingsplan in verband met de bouwhoogte van de Stringbrêge staat dat er een ontheffings mogelijkheid is op basis van artikel 3.23Wro (6 weken ter inzage, bevoegdheid college). De voorwaarden hierbij zijn dat het bruto oppervlak niet groter is dan 50 m² (bruto is de hele constructie) en de hoogte niet hoger is dan 10 meter gemeten vanaf het aansluitende terrein. [Brondocument S4]
- In het verslag en de presentatie van het werkgroepoverleg over de Stringbrêge van 19 mei 2009 staat dat het beschikbare budget voor de aanleg van de Stringbrêge € 175.000 excl. btw en voorbereidingskosten bedraagt. [Brondocument S5]
- In het programma van eisen van de Stringbrêge staat omschreven dat er een beweegbare brug moet komen van 16 meter lang en 3 meter breed. De doorvaarbreedte van het beweegbare deel is gewenst op 6 meter. Conform het bestemmingsplan kan de maximale hoogte 3 meter + NAP bedragen. Voor de brugbediening staat hierin dat dit op afroep moet zijn middels een meldsysteem door de brugwachter van de Grutte Brêge. Met mogelijkheid (incidentele) zelfbediening buiten de reguliere bedieningstijden. Daarnaast staan er ook nog andere eisen in. [Brondocument S6]
- Op 17 september 2009 is een collegevoorstel ingediend om het programma van eisen vast te stellen van de Stringbrêge, een opdracht uit te doen voor een architect/ontwerper voor het opstellen van een voorontwerp van de Stringbrêge en het kennis nemen van de overwegingen. Dit college voostel is aangehouden omdat het college eerst meer inzicht wil in de exploitatiekosten van alle bruggen. [Brondocument S7]
- In de brief van 19 oktober 2010 bericht de gemeente aan de bewoners van Grut Palma dat de goedkeuring van het programma van eisen door het college tot nadere orde is aangehouden, omdat de gemeente eerst meer inzicht wil in de beheer en exploitatiekosten van alle bruggen in de gemeente. [Brondocument S8]

Bestemmingsplan

- In het bestemmingsplan staat omschreven dat "op de gronden aangeduid met "voet en fietsbrug" mag een brug worden gebouwd, waarvan de hoogte niet meer dan 1,5 meter bedraagt." Dit dient gemeten te worden vanaf NAP. Daarnaast wordt in het bestemmingsplan een vrijstelling gegeven tot een maximum bouwhoogte van 3 meter. [Brondocument S1]
- In het bestemmingsplan staat nog het volgende: "De op de plankaart aangeduide voet-fietsbrug geeft een indicatie van de situering van de voet- en fietsbrug, die het gebied voor voetgangers en fietsers ontsluit" en "De bouwhoogte bedraagt niet meer dan 3 meter". [Brondocument S1]
- Op bladzijde 54 van het bestemmingsplan staat omschreven wat de relatie is tussen het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan. Hierin staat omschreven dat het beeldkwaliteitsplan geen onderdeel is van het bestemmingsplan, maar het beeldkwaliteitsplan geeft instructies voor de inrichting van de openbare ruimte en legt tevens het toetsingskader voor de welstandsbeoordeling vast. De laatste zin eindigt met "Het beeldkwaliteitsplan kan worden gezien als welstandsbeleid in de zin van de recent gewijzigde *Woningwet* en is bindend voor burger en overheid." [Brondocument S1]
- In de inspraakprocedure van Bestemmingsplan Wergea West fase 1 en 2 is de onderstaande opmerking en reactie geplaatst. [Brondocument S2]

14.E; Opmerking

De brug over de Wergeasterfeart zal veel watersporters dwarsbomen. De Staande Mastroute wordt een snelweg voor de pleziervaart tussen Zuiderburen en het Pikmeer. Om aantrekkelijk te blijven voor bezoekers moet de vaart zo onbelemmerd mogelijk doorgang blijven bieden aan het centrum van Wergea.

14.E; Reactie

Het versterken van de recreatieve en toeristische functie van Wergea is iets wat de gemeente Boarnsterhim juist wil stimuleren. Met het ontwikkelen van de Staande Mastroute wordt de recreatieve functie langs Wergea versterkt. Dit kan een "spin-off" creëren in Wergea. De gemeente is zich bewust van het belang van water, zowel voor recreatie, woongenot als dorpskarakteristiek in een dorp als Wergea. De gemeente is niet van zins het water in Wergea onbevaarbaar te maken door vaste bruggen aan te leggen. Doordat de brug over de Wergeasterfeart een lichte brug is (enkel bestemd voor langzaam verkeer), zal het slechts een licht obstakel vormen voor bezoekers en bewoners van Wergea met een boot. De gemeente onderzoekt de mogelijkheid om de brug te voorzien van een zelfbedieningssysteem. De brug zal gerealiseerd worden in een vorm die is afgestemd op het karakter binnen het beschermde dorpsgezicht.

27.F; Opmerking

PBW ziet de noodzaak voor een beweegbare fiets- en voetbrug om een goede verbinding tussen het dorp en de nieuwe wijk te waarborgen. Zij benadrukken het belang van een brugontwerp dat past bij het beschermd dorpsgezicht.

27.F; Reactie

De beoogde brug zal beweegbaar worden, omdat de brug in het centrum van Wergea ook beweegbaar is en blijft. De brug zal de vorm krijgen van een (klassieke ophaalbrug). Het spreekt voor zich dat het ontwerp passend dient te zijn bij het beschermde dorpsgezicht van Wergea. Verder wordt verwezen naar de reactie als gegeven bij 2, opmerking D.

- Uitgangspunt voor de brug over de wergeasterfeart is dat deze passend is en zorgvuldig afgestemd op het beschermde dorpsgezicht. Het zal gaan om een beweegbare brug van hout en staal. Andere bruggen of dammen moeten binnen het eenvoudige straatbeeld en

inrichting van het gebied. De brug en de brugelementen worden deels volgens nadere ontwerpen gerealiseerd, zie blz. 34. [Brondocument S3]